№ 64

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA.

Niedziela dnia 7 Marca 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy której wychodzi, kosztuje na mies. zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor główny w Star. Teatrze Nr. 1790

Niewłaściwie zamieszczony w rzędzie osób z amnestyi niekorzystających, Wawrzyniec Walczewski, były wojskowy, ma być, stosownie do postanowienia Najjaśniejszego Pana z dnia 31 Stycznia (12 Lutego) 1841 r. wykreślony z listy imiennéj przy Postanowieniu z d. 28 czerwca (10 lipca) 1835 roku zamieszczony, i konfiskata majątku jego ze wszystkiemi skutkami cofniętą została.

Londyn 23 *lutego.* — Obrady parlamentowe. *Izba wyższa* Na wczorajszém posiedzenia lord Warndiffe oznajmił że zaraz po wielkiéjnocy poda projekt do prawa, usuwającego wątpliwość, istniejącą obecnie względem przywileju parów, w razie oskarżenia o przestępstwo. Hrabia Ripon zapytywał o stan stosunków z Persyją, żądając przedstawienia korrespondencyi z dworem w Teheranu. Lord Melbourne doniósł, że głównym punktem sporu jest posiadanie przez Persów warowni ważnéj pod względem wojennym i finansowym; przyjazne zatem stosunki przywrócone być niemogą przed ustąpieniem ich z tej twierdzy; minister oznajmił, że Cessarz Rossyjski ofiarował dostojne swoje usługi w przywróceniu pokoju w środkowéj Azyi.

Izba niższa. Na zapytanie pana Milnes, lord Palmerston zawiadomił, że pułkownik Stodardt ciągle jeszcze jest więźniem w Buchara; oznajmując, że pod względem prawa nakładowego autorów angielskich, rozpoczęto układy z Francyą, stanami zjednoczonémi Ameryki, związkiem niemieckim, Prusami i Saksonią, lecz te dotąd żadnego nie wydały skutku. Poczem nastąpiło powtórne odczytanie bilu lorda Stanleja o rejestracyi Irlandzkich wyborców. Lord Stanlej przez 3 godziny przedstawiał punkta przeciwne punktom bilu ministeryalnego, dla którego również było ważnym wypadkiem przychylne oświadczenie się pana Wood, dawniej sekretarza admiralicyi. Dziś lord Morpeth przedstawił ogromną petycyę mieszkańców Dublina, mającą 205,830 podpisów, za bilem ministeryalnym. Kilku także członków podało petycyę na korzyść bilu ministeryalnego, poczem nastąpiły dalsze rozprawy.

Wspomniana przez lorda Melbourne twierdza, z któréj Persowie ustąpić mają, i która stanowi główny punkt sporu z Anglią, nazywa się Gorian i leży na początku równiny wiodącéj do Heratu. Persya opanowała tę równinę, przedsiębiorąc wyprawę do Heratu, lecz w skutku groźnych Anglii przedsięwzięć ustąpiła, zatrzymując jednak Gorian, od dania którego rządowi w Heranie, anglicy kładą za warunek wznowienia z Persyą stosunków dyplomatycznych. Mała ta warownia dla Heratu ma być arcy ważną pozycyą wojenną i finansową, do którego mocy i niezależność, lord Melbourne przywiązuje władzcę Angielską w Indyach wschodnich.

Pałac wiejski margrabiego Londondery pod Kyngard dnia 19 b. m. prawie zupełnie spłonął; szkody wynosić mają 30000 funt. sterl.

W Caracas w grud. spadła na bliski pagórek ognista kula, i zrządziła pewien rodzaj trzęsienia ziemi, co mocno przeraziło mieszkańców.

Morning Post oświadcza, iż jest upoważnionym zaprzeczyć twierdzenie dziennika *Times*, jakoby hrabia Cardigan ustąpił dobra swoje na korzyść drugiej osoby, z obawy niepomyślnego wyroku. *Gazeta dworu* donosi o mianowaniu hrabiego Chichester, Vice hrabiego Ducanon i Sir Jerzego Grey członkami kommissyi kościelnéj w Anglii; pana zaś Willoughby Shortland, sekretarzem osad w Nowéj Zeelandyi. Nieporozumienia między gubernatorem i prawodawczém ciałem osad w Demarara, według świeżych doniesień, zupełnie ustały i ułożono już listę cywilną.

W sobotę z rana okropne nieszczęście wydarzyło się na morzu niedaleko Holyhead. Przeznaczony do Nowego Yorku statek *Govirnor Fenee* pełen wędrowców, który w piątek wyruszył z portu w Liwerpool, zetknął się z parostatkiem *No Hingham* i to tak gwałtownie że w przeciągu dwóch minut, poszedł na dno, oddając na ofiarę bałwanom morskim przeszło 122 osób. Kapitan tylko i sternik, skoczyli w wodę, a uchwyciwszy się rzuconéj sobie z parostatku liny, zdołali uratować się. Parostatek także mocną poniosł szkodę, musiał bowiem rzucić w wodę przeszło 200 sztuk bydła, aby się sam nie zanurzył, Powodem tego nieszczęścia miała być ciemność nocy, dla któréj parostatek nie widział światła okrętu. Parostatek stoi teraz w Porcie Liverpool, gdzie go oglądają tłumy ludu.

Większa część dzienników angielskich chwali sprawozdanie pana Jouffroy; *Morning Post* nazywa je godném podziwu.

Wiadomość, że Francya ma zamiar powiększyć cło wchodowe od wyrobów lnianych, była powodem O'Connellowi, że pisał do Belfast w Irlandyi względem zaniesienia petycyi do rządu, w celu poczynienia środków korzystnych dla handlu irlandzkiego.

Paryż 25 *lutego*.— Dziś w izbie deputowanych, przedmiotem narad był projekt do prawa o tajemnych funduszach, który ściągnął mnóstwo słuchaczy i deputowanych. Przed rozpoczęciem obrad, deputowani okrążyli pana Thiers, bawiąc go rozmową. O godzinie 2 rozpoczęto posiedzenie. Gdy ministrowie zajęli właściwe miejsce, zabrał głos przeciw projektowi pan Marion, oświadczając na raport pana Jouffroy nie zapowiada bynajmniej, zalecenéj, w tym przedmiocie, silnéj i umiarkowanéj polityki ministrom, że zamięszał zgodę między różnemi frakcyami izby, że Francya nie może utrzymać teraźniejszych instytucyj, co zdaniem mówcy, izba nie powinna zostawić bez nagany. Pan Carré twierdził, że przed złożeniem raportu pana Jouffroy byłby bez namysłu zezwolił na tajne fundusze, lecz teraźniejszy system polityczny wzbudza w nim potrzebę roztrząsania téj kwestyi. Oddaje on sprawiedliwość dobrym chęciom pana Jouffroy, ale obawia się, że łatwiéj było mu wskazać złe, niż sposoby naprawienia go. Pan Teulon mówił zbyt gwałtownie przeciw teraźniejszej polityce gabinetu; uskarżał się na moralny nieporządek izby, na niepowściągnioną ambicyę, wydziałów gabinetowych, która ma na celu interes osobisty, nie krajowy. Gdy na wezwanie Prezesa wszyscy mówcy zrzekli się głosu, nastąpiło wielkie wzburzenie w izbie; przy tém poczta odeszła.

Monitor paryzki zawiéra artykuł, który bezwarunkowych stronników projektu obwarowania do żywych wyjaśnień zapewne spowoduje. Artykuł ten brzmi: »kommissya mianowana przez izbę parów, celem roztrząsania projektu o obwarowaniu, na nowo prace swoje zaczęła. Prezes rady udzielił jéj żądane liczne dokumenta; zdaje się, że członkowie jéj przekonani są teraz, iż skoroby izba parów przyjęła poprawkę, usuwającą mury opasujące, takowa bez trudności i w izbie deputowanych byłaby przyjętą. Odbyło się, jak słychać, liczne zgromadzenie w obec najznakomitszych członków izby deputowanych. Naradzano się nad postępowaniem, w razie przyjęcia w izbie parów proponowanéj przez kommissyę poprawki; pokazało się, że tak zmieniony projekt za powrotem do izby deputowanych może być także pewnym powodzenia. Kommissya usunęła to wszystko, co się w poprawie jenerała Schneider parom nie podoba. Nadmienić tu

wypada, że Monitor paryzki stracił swój pół urzędowy charakter, przeto wszystkie powyższe uwagi, za zwykłą dziennikarską politykę poczytać można, co nawet potwierdza Messager, utrzymując, że i inne dzienniki powtorzyły ten artykuł, w chęci nadania mu barwy ministeryalnéj. »Powtarzamy, pisze ten dziennik, że *Monitor paryzki* żadnego już nie ma spólnictwa z ministrami; ze względu zaś na przedmiot obecny, dajemy, że ministeryum walczyć będzie o każdą poprawkę w projekcie obwarowania i bronić całego projektu w izbie parów, tak, jak to uczyniło w izbie deputowanych.

Książę Moskwy objawił zamiar zajęcia swojego stanowiska w izbie parów, co dało tu wiele do myślenia, dawniéj bowiem syn marszałka Neja oznajmił, że nie wejdzie do izby parów, dopoki nie wznowioną zostanie pamięć czci jego ojca. Mowią, iż postanowienia swojego obecnie nie dotrzymał, z powodu iż sam chciał jako członek izby oddać jéj pod rozpoznanie proces ojcowski.

Giełda 25 *lutego.*—Z początka renta zdawała się stać dobrze, lecz wieść, że ministrowie angielscy z pewnością myślą o rozwiązaniu parlamentu, zmieniła kursa, i papiery spadły trochę niżéj jak wczoraj.

Monachyum 26 *lutego.*—J. Ces. W. Księztwo Leuhtenbersey niezawodnie wyjadą w połowie Marca; wstąpić mają do Wejmaru, Drezna i Berlina.

Papież mianował monsignora Michała Viale-Prela nuncyuszem przy dworze tutejszym.

Wiedeń 23 *lutego.* — Panujący wielki Książe Darmstadzki, od kilku tygodni tu spodziewany, jutro dopiero opuszcza Monachium. W przyszły wtorek odbędą się zaślubiny angielskiego posła lorda Beauvale z najstarszą córką posła pruskiego hrabiego Maltzan. — Od dni kilku wielkie tu spadły śniegi, które tamując komunikacyą, są powodem spóźnienia poczt. Niestała pogoda mocno wpływa na stan zdrowia. Przeszłego tygodnia zjawiała się tu grypa. Co chwila spodziewane ruszenie lodów, zrządza wielką obawę.

Rzym 16 *lutego.*—Wczoraj owdowiała Królowa Neapolitańska odwiedziła Ojca Sgo, który ją przyjął na publicznéj audyencyi w pałacu Watykańskim ze wszystkiemi jéj dostojeństwu właściwemi honorami.

Obie Królowe mają wielki udział w karnawałowych zabawach. Rożne układy między Sardynią, Neapolem i państwem, oddawna już czynione, w sposobie tajnym dla powszechności, dają tu powód różnym domysłom. Pułkownik Moliére, adjutant Księcia Pruskiego, miał zaszczyt być przedstawionym Ojcu Ś. na prywatnéj audyencyi. Dziennik Diaro di Roma donosi, że Sułtan sławnemu kompozytorowi Donnizettemu udzielił order z brylantami, za pośrednictwem jego brata, który jest mistrzem muzyki Jego Sułtańskiéj Mości.

Madryt d. 16 *lutego.* — Postanowienie rejencyi nadaje gwardzistom narodowym Madrytu, Sewilii, Korduby i innych miast, którzy w r. 1824 opuścili swoje siedziby i na wyspie Santa Marya wytrzymali oblężenie przeciw wojsku francuzkiemu, szczególną ozdobę honorową do noszenia na piersiach, obok téj którą przeznaczyło postanowienie królewskie z d. 23 Czerwca 1835 roku.

Malaga 7 *lutego.*— Dziś zdarzył się tu następujący wypadek: »Parostatek francuzki, należący do flotty na środziemném morzu wiózł bo Marsylii znaczną summę Piastrów. Uwiadomiony o tém intendent, zniósł się z jenerałnym kapitanem dla przedsięwzięcia środków potrzebnych, do dopełnienia istniejących w tym względzie przepisów. Konsul, francuzki sprzeciwił się temu i groził daniem ognia do stojącéj w porcie brygantyny. Groźba jednak nie sprawiła żadnego wrażenia; konsul przeto dozwolił poszukiwać; lecz skoro urzędnicy hiszpańscy weszli na okręt, rozkazał, nie otwiérać worków, lecz podnieść kotwicę. Wkrótce urzędnicy hiszpańscy odjechali do Marsylli —a konsul francuzki wygrał sprawę.

Ateny 31 *stycz.*—Mówią o zmianie ministrów; niewiadomo atoli ile wieściom takowym wierzyć można, gdyż nie wymienia nazwisk człon-

ków nowego gabinetu. Mimo to, jest jakieś podobieństwo do prawdy, w niektórych bowiem wydziałach daje się postrzegać ruch niezwykły, zdradzający obawę ich naczelników. Gdyby jednak całkowita lub częściowa zmiana gabinetu nastąpić miała, życzyć należy aby rychło przyszła do skutku dla położenia końca wieściom, które niekorzystnémi są dla interesu publicznego. Minister Skarbu, wypłacił Francyi 500,000 franków, jako drugą ratę, i summy te ostatnim parostatkiem do Marsylii wyprawił. Godném podziwienia jest, iż znajdują się ganiący tę wypłatę, jak gdyby Grecya wolną była od pełnienia swoich obowiązków. Następca tronu bawarskiego wkrótce uda się do Peloponezu. Jego obecność rozweseliła dwór tutejszy, a przed kilką dniami poseł austryjacki dawał obiad na cześć dostojnego gościa. Mniemano, że Król w r. b. uda się do Nauplyi w rocznicę przybycia swojego do Grecyi, lecz odpowiedział kommissyi, przybyłéj z zaprosinami, że obecność jego w stolicy jest nieodzowną i że brata swojego opuścić nie może. *Z Koryntu* doniesiono rządowi, że z uwięzionych 9 członków bandy okrzyczanego Valentza, uciekło 7. Przedsięwzięto środki ich wynalezienia, lecz te dotąd są daremnemi. Z resztą rabunek w kraju od jakiegoś czasu zmniejszył się.

Konstantynopol 2 *lutego*. — Neszib Effendi, mianowany niedawno gubernatorem Damaszku i baszą, wraz z przeznaczonymi do Syryi Deftedarami, przed odjazdem przedstawiony zostanie Sułtanowi. Słychać, iż dotychczasowa jego posada intendenta Sułtanki Alijeh oddaną będzie jéj małżonkowi Achmet Fethi baszy. Poseł szwedzki otrzymał przedwczoraj firman, dozwalający fregacie, na któréj pokładzie znajduje się dowódzca eskadry szwedzkiéj na morzu środziemnem, wpłynąć do Dardanellów.

Teatr Wielki.

Muzyka nowéj opery *Piwowar* wesoła, żywa i gdzie niegdzie pełna tkliwości powinna się była podobać, bo śpiew każdy niemal łatwy, a miły, łatwo pozostaje w pamięci; — muzyka zaś w tym stylu nie potrzebuje biegłych znawców, da się od razu poznać i odpowiada najlepiéj ogółowi, małą liczbę artystów liczącemu. Wystawa bogata, świeża i bardzo urozmaicona. Dekoracya P. Sachetti; w piérwszym akcie wystawia przedziwnie śliczny zamożnego *Piwowara* browar z Krużgankami; w drugim obóz, oddalenie wyborne — wzgórza na nich, widać namioty po obu stronach; w trzecim sala przedtronowa; z 4go aktu Roberta. Ubiory w piérwszym akcie czeladzi browarnych, w drugim żołnierzy, wszystkie piękne, broń czysta nowa, słowem staranność w wystawie kosztownéj nic do żądania nie zostawia. Tłumaczenie Pana Wagnera w ogóle wcale dobre, wiersz łatwy i w spiewie harmonijny. Gra Panny Ludwiki, narzeczonéj, która sama prawie odbiérała oklaski, przyjemna i naturalna, więcéj jak gdziekolwiek na wielkie zasługuje pochwały, jak niemniéj Pana Dobrskiego — piwowara. Chóry doskonale wyuczone. Całą operę przygotował kapelmistrz T. Nidecki.

W sławnéj galeryi Księcia Aremberg w Brukselli, podług dzienników francuzkich, znajduje się także prawdziwa głowa Laokoona, którą dziad tegoż księcia za 30, czyli 40.000 cekinów we Włoszech nabył. Gdy Bonaparte kazał przywieźć do Francyi grupę Laokoona, wiedział dobrze, że głowa téj grupy u księcia się znajduje, dawał mu za nię znaczną summę. Ale książę nie przyjął, a obawiając się, aby mu jéj przemocą nie zabrano, przechowywał ją w Dreznie, zkąd ją późniéj do Brukselli sprowadził. Mówią, iż ta głowa w zadziwiający sposób wyraża cierpienie duszy i ciała.

Wielki teatr: — Dziś nowa opera, *Piwowar z Preston.*

Teatr nowy rozmaitości. — Dziś komodyoopera, *Papugi Naszéj Babuni*; — komedya, *Dwaj Grenadyerowie.*

Dziś wykonaną zostanie wielka muzykalna zabawa w brzuchu Wieloryba.

Zapowiedziany koncert JP. Hausera dany będzie jutro w Wielkim Teatrze.